

МОВНІ ОДИНИЦІ ТА КАТЕГОРІЇ У ТИПОЛОГІЧНОМУ Й ЗІСТАВНОМУ АСПЕКТАХ

УДК 81-112.4 : 83'373.6 : 811.111 : 811.112 : 811.133.1 : 811.161.2

© Я. В. Григошкіна
(Вінниця)

ЕТИМОЛОГІЧНИЙ СКЛАД НАЙМЕНУВАНЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ БУДІВЕЛЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ, НІМЕЦЬКІЙ, ФРАНЦУЗЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Статтю присвячено вивченню етимології лексичних одиниць, що входять до складу лексико-семантичної групи найменувань сільськогосподарських будівель. Матеріал дослідження охоплює лексеми англійської, німецької, французької, української мов, що походять зі спільного джерела – мови-основи, генетична близькість яких є одним з критеріїв застосування порівняльно-історичного методу у лінгвістиці. У мовах дослідження з'ясовано, що у походженні НСБ переважає споконвічна лексика, що пояснюється екстралінгвістичними чинниками: НСБ кожного народу уподібнюються через спільність діяльності та розведення тих самих тварин на різних територіях. У всіх мовах, що були проаналізовані, найпоширенішою серед споконвічних НСБ є власна лексика, сформована за часів окремого існування кожної з мов.

Ключові слова: етимологія, споконвічна лексика, власна лексика, запозичення, лексична одиниця, індоєвропейська мова.

Я. В. ГРИГОШКИНА. ЭТИМОЛОГИЧЕСКИЙ СОСТАВ НАИМЕНОВАНИЙ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ЗДАНИЙ В АНГЛИЙСКОМ, НЕМЕЦКОМ, ФРАНЦУЗСКОМ И УКРАИНСКОМ ЯЗЫКАХ

Статья посвящена изучению этимологии лексических единиц, входящих в состав лексико-семантической группы наименований сельскохозяйственных зданий. Материал исследования охватывает лексемы английского, немецкого, французского, украинского языков, которые происходят из общего источника – языка-основы, генетическая близость которых является одним из критериев применения сравнительно-исторического метода в лингвистике. В исследуемых языках установлено, что в происхождении наименований сельскохозяйственных строений (далее – НСС) преобладает исконная лексика, что объясняется экстралингвистическими факторами: НСС каждого народа уподобляются через общность деятельности и разведения тех же животных на разных территориях. Во всех проанализированных языках более распространенной среди исконных НСБ является собственная лексика, сформированная во времена отдельного существования каждого из языков.

Ключевые слова: этимология, унаследованная лексика, собственная лексика, заимствования, лексическая единица, индоєвропейский язык.

1. У статті досліджуються лексичні одиниці (далі – ЛО) англійської, німецької, французької, української мов із значенням будівлі для ведення сільського господарства, наприклад: англ. *calf-house* ‘телятник’, *rabbitry* ‘кролятник’, *silo* ‘силосна яма або башта’; нім. *Bienenstock* (m) ‘вулик’, *Korndarre* (f) ‘овин, сушарка для зерна’; фр. *fuie* (f) ‘голубник’, *bûcher* (m) ‘дроварня’; укр. *медуша*, *пильня*, *кошара*.

Дослідженню будівель присвячено чимало праць (Дуксова, 2006; Мауер, 1986; Лебеденко, 2006; Письмиченко, 1984; Просалова, 2009). Однак у порівняльному аспекті

на матеріалі кількох мов цій лексичній групі приділено недостатньо уваги. Актуальність роботи зумовлена тим, що аналіз найменувань будівель дозволяє визначити важливі для мовної картини світу поняття на позначення матеріальних об'єктів, виявити спільні та відмінні найменування будівель у різних мовних картинах світу, сприяє створенню семантичної класифікації цих ЛО.

Мета статті – здійснити зіставний аналіз походження лексичних одиниць із значенням сільськогосподарської будівлі в англійській, німецькій, французькій, українській мовах. Поставлена мета зумовила вирішення наступних **завдань**: 1) встановити кількісний обсяг лексичних одиниць, що входять до лексико-семантичної групи найменувань сільськогосподарських будівель в англійській, німецькій, французькій, українській мовах; 2) з'ясувати типи походження НСБ у мовах дослідження; 3) дати кількісну характеристику генетичним прошаркам лексики на основі елементів кількісного аналізу; 4) виявити спільні та відмінні ознаки етимологічного складу НСБ у мовах, що досліджуються.

Об'єкт дослідження становлять ЛО англійської, німецької, французької, української мов у складі лексико-семантичної групи НСБ. Предметом дослідження є етимологічні особливості ЛО англійської, німецької, французької, української мов у порівняльному аспекті.

Матеріалом дослідження стали 269 ЛО, серед яких в англійській мові – 64 одиниці, німецькій – 61, французькій – 40, українській – 95, вилучені шляхом суцільної вибірки з тлумачних словників (ВТССУМ; НТСУ; СУМ; Фасмер, 1986; CED; NSOED; ODE; CNTR; Dornseif, 2000; DUDEN, 2003; ЕСУМ, 1982, 1985, 1989, 2003, 2006), а також тематичних словників (Черных, 1997; Лівінський, 2006; АРСНСТ, 2003; Dornseif, 2000).

У зв'язку з тим, що словниковий склад досліджуваних мов об'єднує дві генетично різнопланові групи лексичних одиниць – споконвічні слова і запозичені з інших мов (Булахов, Жовтобрюх, 1987; Загнітко, 2007; Жлуктенко, Бублик, 1987; Русанівський, 1991; Vaugh, 1993), то в походженні НСБ були відповідно виокремлені два основні типи: споконвічна лексика і запозичення. Немає вичерпних даних про співвідношення корінної лексики до загального обсягу лексем. Дві третини лексичних одиниць вважають корінними для сучасних мов (Русанівський, 1983; Русанівський, 1991; Филин, 1982).

Споконвічною лексикою вважається та, яка існує з найдавніших часів, перебуває в генетичній спорідненості з мовою-попередником (за І. С. Улухановим) або утворена за допомогою мовних засобів своєї мови (Улуханов 2009: 8). Генетичний склад НСБ серед споконвічної лексики неоднорідний. По-перше, лексикон досліджуваних мов складається зі слів, успадкованих із індоєвропейської прамови, збережених без особливих змін або з деякими модифікаціями; по-друге, зі слів, що виникли з праіндоєвропейських коренів завдяки мовленнєвій діяльності народів. А. Мейє встановив, що, незважаючи на розбіжності, індоєвропейські мови мають аналогічні явища у своєму розвитку, що виявляються більшою чи меншою мірою (Мейє 2003: 124).

По-друге, певний прошарок лексики виникав уже на ранніх етапах після відокремлення мовних спільнот з індоєвропейської і розселення по віддаленіших територіях носіїв цієї спільноіндоєвропейської мови (такий прошарок лексем відносимо до успадкованої лексики).

Внаслідок членування індоєвропейської мови і поширення її діалектів від вихідної території Північного Причорномор'я сформувалися германські, слов'янські, кельтські, балтійські, іллірійські мови (Гамкрелідзе, 1972; Porzig, 1954; Lockwood, 1972).

В історії європейських мов виокремлюють спільні етапи розвитку. Наявність лексичних одиниць, що походять від прагерманської мови і виявлені в сучасних германських мовах, дає підстави говорити про спільногерманський період для німецької та англійської мов, що тривав до V ст. н. е. (Жирмунский, 1965).

Ще одним прошарком споконвічної лексики вважатимемо ЛО, формування яких відбулося за часів окремого функціонування мов. Хронологія розвитку від давньої форми мови, середнього етапу і до новітнього періоду різниться залежно від певної мови (див. праці В. М. Жирмунського, О. І. Смирницького, М. М. Шанського) (Жирмунский, 1965; Смирницкий, 1998; Шанский, 1964). Для виявлення походження НСБ релевантними є відомості про виникнення лексеми в цій мові. Такі слова відносяться до власної лексики. Важливим при встановленні питомого й іншомовного словникового фондів є звернення уваги на хронологічні межі запозичення, якщо словники дають таку можливість. Для визначення етимології НСБ застосовані дані декількох словників у зв'язку з обмеженням інформативності певних словникових статей і представленням лише тієї мови як джерела, з якою відбувся контакт

(Рудницький, 1962-1982; Левицкий, 2010; Мельничук, 1989, 2003; Цыганенко, 1989; Patridge, 2000; Pokorny, 1959; ЕСУ; CNTR; Duden Etymologie, 1997; DBCE, 1985; НТСУ, 1999).

У цій статті запропонована така класифікація типів походження, зумовлена аналізованим емпіричним матеріалом і побудована з урахуванням загальноприйнятої класифікації з корінного і запозиченого прошарків лексики:

1. Споконвічна лексика:

1.1. Успадкована лексика;

1.1.1. Спільноіндоєвропейська;

1.1.2. Спільногерманська / спільнослов'янська / спільнороманська;

1.2. Власна лексика;

2. Запозичення;

3. Залишковий тип.

2. У межах споконвічної лексики були виокремлені дві підгрупи: успадковані НСБ та НСБ власного типу походження.

2.1. Успадкована лексика. Успадкована лексика містить лексичні одиниці, що збереглися від індоєвропейської прамови (спільноіндоєвропейський тип) та генетичних попередників (спільногерманська / спільнослов'янська / спільнороманська лексика).

2.1.1. Спільноіндоєвропейська лексика охоплює слова, що походять від спільного джерела – індоєвропейської мови. Межею існування до остаточного розпаду індоєвропейського мовного континууму вважають кінець III – початок II тис. до н. е. (Гамкрелідзе, 1972). Лексика індоєвропейського походження найдавніша і виражає базові поняття: англ. *dairy* ‘маслоробня’, да. *dæge* ‘прислужниця, дівчина’, прагерм. **daigjon*, іє. **dheigh-*; укр. *куча*, псл. *kotja*, іє. **[s] keu-* ‘накривати, загортати, загинати’. Індоєвропейська прामова дозволяє встановити давні тотожні явища в генетично близьких мовах (Березович 2004: 307–309; Медникова 2010: 62). НСБ спільноіндоєвропейського походження мають відповідники у споріднених мовах, на основі чого були виділені такі паралелі:

1) германо-романо-слов'янські паралелі: англ. *stall*, нім. *Stall*, фр. *stable*, укр. *стайня*, рос. *стойло*, іє. **ste-tlo-* ‘стояти’; англ. *mill*, нім. *Mühle*, фр. *moulin*, укр. *млин* (спільних коренів багато, однак в англійській і німецькій мовах вони виступають як елементи композитів, утворених за часів окремого існування мов, і належать до власної лексики);

2.1.2. Спільнороманська лексика виявлена в романській групі індоєвропейської мовної єдності. Романські мови розвинулися на основі народної латини на територіях, що належали Римській імперії (Сусов 2007: 298 – 299), тому виокремлюються лексеми, наявні в кількох романських мовах. Приклади паралелей у романських мовах: фр. *débarras* ‘сарайчик’ (18 ст.) від фр. *débarasser** (у 16 ст., тепер *embarrasser* ‘заважати’) аналогічне іт. *sbazzare*, ісп. *embarre* ‘суміш глини і соломи’; фр. *présbytere* ‘дім священника’ (1170 р.), ісп. *presbítero*, іт. *presbiterio* ‘пресбитерий’, лат. *presbiterie*, *presbyterium*, грец. *πρεσβυτέριον* ‘рада старших’; фр. *palais* ‘палац’ (1050 р.) з ідентичним значенням в ісп. *palacio*, іт. *palazzo* від лат. *palatium* ‘палац імператора’; фр. *foyer* ‘палатка, флігель’ (1135 р.), ісп. *foyer* ‘фойє у театрі’, іт. *foyer* ‘фойє у театрі’, лат. *focarium ‘вогнище’, *focarius* ‘вдома’; фр. *couvent* ‘монастир’, іт. *convento* ‘монастир, зібрання’, ісп. *convento* ‘монастир, парафія’, лат. *conventus* ‘зібрання ченців’.

Французька лексика, засвоєна з латини, може не мати паралелей в інших мовах: фр. *maison* ‘будинок’ (X ст.), лат. *ma(n)sionem*, ‘місце проживання, будинок’; фр. *pavillon* ‘палатка, флігель’ (1165р.), лат. *paveilum* ‘військова палатка’; фр. *donjon* ‘укріплена будівля для проживання під час облоги’ (XI ст.), лат. *dominio ‘дім-башня господаря або коханої’; фр. *écurie* ‘конюшня’, лат. *equus* ‘кінь’; фр. *colombier*, лат. *columbarium* ‘голубник’.

2.2. Підґрунтям для утворення НСБ власного типу походження слугують словотворчі форманти, кореневі лексеми, що вже наявні у мові: англ. *barn*, да. *bereærn* ‘сарай,’ букв. ‘ячмінний дім,’ *bere* ‘ячмінь’ + *aern* ‘дім,’ від *rann, *rasn (пор. старонорв. *rann*, гот. *razn* ‘дім,’ да. *rest* ‘місце відпочинку’).

До власного типу походження віднесені також ті лексеми, що сформовані на основі питомих засвоєних коренів за допомогою такого дериваційного способу, як афікський: фр. *clapier* ‘кролятник’ (фр. *clap* ‘хлопушка’, фр. *cal* ‘мозоля’); укр. *курчатник* (від *курча*), *телятник* (від *теля*).

Серед зазначеного типу походження виділяються композити, які виникли на основі коренів, що вже функціонували в мові, могли бути запозиченими раніше, але на певному етапі засвоїлися. Часто вони складаються з компонентів різного походження. Найвиразніше тенденція до словотворення складних за морфемною будовою слів простежується в німецькій мові: нім. *Schweinestall* (*Schwein* ‘свиня’ – іє., *Stall* ‘хлів’ – іє.); *Kornkammer* (*Korn* ‘зерно’ – іє., *Kammer* ‘камера, приміщення’ – лат.), *Glashaus* (іє. + іє.), *Indianerzelt*, *Jagdhaus*, *Wochenendhaus*, *Aussichtshauschen* та ін.

У всіх досліджуваних мовах простежується закономірність: для формування власних НСБ використовуються твірні основи на позначення тварин: укр. *свинарник* від *свиня* ‘парнокопитний ссавець родини свинячих, свійський вид якого розводять для одержання м’яса, сала’, аналогічні фр. *porcherie* від *porc*, нім. *Sweinstall*, *Saustall*, від *Schwein* ‘свиня’ і *Sau* ‘самиця свині’. У французькій мові НСБ також утворюються від основи дієслова *bûcher* ‘дров’яний сарай’ фр. *bûcher* ‘рубати дерево’, фр. *fumoir* ‘коптильня’ від *fumer* ‘диміти’.

3. До залишкового типу належать слова, походження яких невідоме або суперечливе. Наприклад, два варіанти походження спостерігаються в: укр. *кошара* ‘вівчарня’, рос. *кошара* ‘вівчарня’, цслав. *мавдра* ‘вівчарня’, болг. *кошара*, серб.-хорв. *кошара* ‘кошик для риби’, слов. *košara*, *košár* ‘круглий кошик’, словц. *košiar* ‘загін’, пол. *koszara*, *koszar* від *кош* ‘плетена огорожа’ або запозичення через рум. з лат. *caseāria* ‘сироварня’ [Фасмер, Т. 3: 360]. До залишкового типу з невідомим походженням належать: укр. *криниця*, *халупа*, *саж*, англ. *knackery* ‘шкуродерня’,

Для французької мови визначити етимологію НСБ легко через достатню розробку цього питання. Залишковий тип загалом малочисельний (див. табл. 1).

4. Запозичення зазвичай розглядаються за найближчим джерелом походження, генеалогічна класифікація мов виступає основою визначення типів походження. Доцільно диференціювати поняття «джерело запозичення» (відповідає «мові-посередниці») й етимологічне джерело, що неоднозначно трактується в етимологічних дослідженнях (Ольшанский, 1987: 55). Джерелом запозичення вважатиметься мова, в якій склалося це слово або виникало певне значення. Етимологічним джерелом виступає мова, споконвічний матеріал якої використовується для утворення слова у мові – джерелі запозичення. Залежно від етапу процесу запозичення та сама лексема може бути прямим запозиченням для однієї мови й опосередкованим – для наступної.

Європейські мови виступають джерелами опосередкованих НСБ-запозичень. Найбільша кількість запозичень з’являється з французької мови. Сюди відносяться різні за етимологічними джерелами лексеми: латинського, індоєвропейського коріння. Одна й та сама лексема може поширюватися в мовах різними шляхами: лат. *molina*, *molinum* ‘млин’ через фр. *moulin* в англійську потрапляє *mill* ‘млин’, у німецькій мові *Mühle* не є запозиченням, а успадкованою лексемою спільногерманського походження. У слов’янських мовах укр. *млин*, рос. *млин* необхідно віднести також до успадкованої лексики тому, що воно поширене в багатьох слов’янських мовах (цслав. *мълинъ*, серб.-

хорв. *млић*, словен. *mlîn*, чес. *mlýn*, слвц. *mlýn*, пол., влуж., нлуж. *mlýn*), було засвоєне, ймовірно, через двн. і є прикладом германо-слов'янських паралелей.

Частка НСБ-запозичень у німецькій мові значна, але переважає власна німецька лексика. Разом у німецькій мові до типу власної лексики належить половина словникового складу на позначення НСБ. Головним чином це досягається таким поширеним у німецькій мові способом словотвору, як основоскладання.

Опосередковані запозичення-орієнталізми стосуються української та російської мов, це лексеми, що походять від персидської мови. Посередником виступає турецька мова: рос., укр. *saraj*, *амбар* через тур. з перс.

Спільноіндоевропейський тип походження НСБ представлений майже однаковою кількістю ЛО у досліджуваних мовах. У французькій мові одиниць індоевропейського походження мало, більшість лексем засвоєна з її прамови – латини. У французькій та українській мовах більше успадкованих НСБ порівняно з англійською та німецькою (див. табл. 1):

Таблиця 1

Типи походження НСБ

Тип походження		Мови				Разом
		Англ.	Нім.	Фр.	Укр.	
1) Споконвічна лексика разом: 235 (89%)	Спільноінд.	9	5	3	5	20 (7%)
	Успадкована	4	8	34	30	76 (29%)
	Власна	39	43	13	44	139 (53%)
2) Запозичення		11	5	–	12	28 (10%)
3) Залишковий тип		1	–	–	3	4 (1%)
Усього		64	61	40	95	260 (100%)

Серед типів походження НСБ чотирьох мов переважає споконвічна лексика. У германських і слов'янських мовах домінує власна лексика. У французькій мові також виявлені лексеми власного походження, але у значно меншій кількості. Причина цього полягає в достатній розвинутості латини, що дала можливість французькій мові послуговуватися її мовними засобами. Власні французькі лексеми здебільшого утворюються від основ дієслів, успадкованих із латини.

Запозичення у НСБ складають малочисельну групу. Незначна частка НСБ-запозичень зумовлена уніфікованістю, подібністю за призначенням і відсутністю необхідності найменувати щось нове, якщо з цим не пов'язана діяльність народу. Нез'ясованою остаточно залишається етимологія кількох лексем української мови. В

англійській і німецькій мовах запозичуються НСБ з латини, у слов'янських мовах – переважно з грецької. У зіставлюваних мовах домінують прямі запозичення.

Досліджувані мови відзначаються спільними джерелами запозичення: для германських мов це насамперед французька, меншою мірою – латина (незначна кількість ЛО запозичена через російську, італійську, іспанську); для слов'янських – англійська, німецька, французька у приблизно однаковому співвідношенні. Для української мови посередником нерідко виступає польська, для французької – здебільшого англійська.

Закономірність полягає в тому, що грецька мова є етимологічним джерелом лише для слов'янських мов (російської й української); до германських мов і французької грецизми потрапили через посередництво латини. І, навпаки, прямих запозичень із латини в українській і російській мовах не виявлено.

5. Проведене дослідження етимології НСБ на матеріалі англійської, німецької, французької, української мов дозволило зробити наступні **висновки**:

5.1. Етимологічний аналіз НСБ зумовив виділення основних трьох типів походження: споконвічна і запозичена лексика, залишковий тип. До споконвічної лексики зараховані, по-перше, НСБ, що походять з індоєвропейської прамови, по-друге, лексика, засвоєна від мов-попередників (прагерманської – для англійської, німецької, праслов'янської – для української, для французької – з латини), по-третє, лексика, що формується у самій мові на основі наявних елементів, успадкованих раніше коренів. Кількісні дані (табл. 1) підтвердили, що в англійській, німецькій і французькій мовах – з одного боку, з іншого – українській спостерігаються аналогічні явища.

5.2. Спільне походження НСБ дозволило виділити германо-романо-слов'янські, українсько-російські, німецько-англійські паралелі, а також паралелі з іншими германськими / слов'янськими / романськими мовами. У спільногерманський період НСБ були визначені німецько-англійські паралелі з іншими германськими мовами, у спільнослов'янський – українсько-російські паралелі з іншими представниками цієї мовної підгрупи. НСБ спільнослов'янського походження поширилися і закріпилися в багатьох слов'янських мовах. У процесі розвитку мов деякі лексеми, що могли б бути прямими етимологічними паралелями, зникали. Успадковані лексеми французької мови можуть мати паралелі з іншими романськими мовами, рідше – з германськими. Вони також бувають поодинокими, збереженими з латини одиницями, що не мають аналогів

в інших романських мовах. Таким чином, найбільше подібностей НСБ демонструють у спільноіндоєвропейський період.

5.3. Перевага споконвічної лексики у складі НСБ пояснюється екстралінгвістичними чинниками: НСБ кожного народу уподібнюються через спільність діяльності та розведення тих самих тварин на різних територіях.

5.4. Велика кількість НСБ французької мови є успадкованими з латини. Французька мова виявилася більш інертною до включення іншомовних НСБ до свого складу, що підтверджується маленькою кількістю запозичених НСБ. Причини цього полягають у відсутності гострої необхідності в цих лексемах через нечастотність уживання, а також рівень розвитку французького суспільства дозволяв послуговуватися власними лексичними одиницями без завдання шкоди змісту комунікації. Незначний прошарок запозиченої лексики підтверджує свідоме уникання іншомовних елементів і тенденцію до «чистоти» мови.

5.5. У всіх досліджуваних мовах найпоширенішою серед НСБ є власна лексика, сформована за часів окремого існування кожної з мов. Перевага власної лексики над лексикою успадкованого походження зумовлена специфікою самих найменувань: вони утворюються від основ-найменувань тварин за допомогою різних засобів.

5.6. Запозичення розглянуті на основі розмежування етимологічного джерела і джерела запозичень. Запозичення досліджуваних мов можна охарактеризувати як власне запозичення. Кількість опосередкованих запозичень у всіх мовах, окрім французької, переважає над прямими, у яких джерело запозичення збігається з етимологічним.

5.7. Встановлена закономірність щодо запозичень з грецької мови та латини: лише для слов'янських мов (російської й української) грецька мова виступає етимологічним джерелом, а для германських мов і французької – мовою-посередником з латини. В українській мові немає прямих запозичень з латини.

У перспективі – розширення емпіричного матеріалу дослідження за рахунок збільшення мов, що аналізуються, виявлення закономірностей у семантиці найменувань сільськогосподарських будівель.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Березович Е. Л. К этнолингвистической интерпретации семантических полей / Е. Л. Березович // Вопросы языкознания. – 2004. – № 6. – С. 3–24.
2. Булахов М. Г., Жовтобрюх М. А., Кодухов В. И. Восточнославянские языки / М. Г. Булахов, М. А. Жовтобрюх, В. И. Кодухов. – М. : Просвещение, 1987. – 303 с.

3. Гамкрелідзе Т. В. Проблема определения первоначальной территории обитания и путей миграции носителей диалектов общиндоевропейского языка / Т. В. Гамкрелідзе, В. В. Иванов // Конференция по сравнительной грамматике индоевропейских языков. – М., 1972. – С. 19–22.
4. Дуксова Н. А. Сопоставительный системный анализ лексики семантического поля «дом/жилые» на материале английского и русского языков: автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.20 / Моск. гос. обл. ун-т. – М. : РГБ, 2006. – 26 с.
5. Жирмунский В. М. История немецкого языка / В. М. Жирмунский. – М. : Высшая школа, 1965. – 408 с.
6. Жлуктенко Ю. О., Бублик В. Н. Контрастивна лінгвістика: проблеми і перспективи / Ю. О. Жлуктенко, В. Н. Бублик // Мовознавство. – 1976. – № 4. – С. 3–15.
7. Загнітко А. П. Сучасні лінгвістичні теорії: Монографія / А. П. Загнітко. – Вид. 2-ге випр. і доп. – Донецьк: ДонНУ, 2007. – 219 с.
8. История української мови. Лексика і фразеологія / Ред. колегія: В. М. Русанівський та ін. – К. : Наукова думка, 1983. – 739 с.
9. Мауэр Л. В. Структура терминологии архитектуры в современном английском языке: Автореф. дис. ... канд. филол. наук. – Калинин, 1986. – 15 с.
10. Медникова Э. М. Значение слова и методы его описания: На материале современного английского языка / Эсфирь Максимовна Медникова. – М. : URSS, 2010. – 208 с.
11. Мейе А. Основные особенности германской группы языков: пер. с франц. / А. Мейе. – М. : Эдиториал УРПС, 2003. – 164 с.
12. Ольшанский И. Г., Скиба В. П. Лексическая полисемия в системе языка и тексте: (на материале немецкого языка) / И. Г. Ольшанский, В. П. Скиба. – Кишинев: Штиинца, 1987. – 127 с.
13. Письмиченко А. Н. Основные проблемы генезиса, становления и развития английской строительно-индустриальной терминологии: автореф. дис. ... канд. филол. наук. – К., 1984. – 22 с.
14. Просалова Я. В. Семантичні особливості назв сільськогосподарських будівель в англійській, німецькій, українській, російській мовах / Я. В. Просалова // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. – Вип. 441 – 443: Германська філологія. – Чернівці: ЧНУ, 2009. – С. 190–193.
15. Русанівський В. М. Семантична глибина слова / В. М. Русанівський // Мовознавство. – 1991. – № 2. – С. 3–7.
16. Смирницкий А. И. Лекции по истории английского языка (средний и новый период) / А. И. Смирницкий. – М. : Добросвет, 1998. – 238 с.
17. Сусов И. П. Введение в языкознание / И. П. Сусов. – М. : АСТ, Восток-Запад, 2007. – 383 с.
18. Улуханов И. С. О языке Древней Руси / Игорь Степанович Улуханов. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Наука, 2009. – 192 с.
19. Филин Ф. П. О словарном составе языка великорусского народа / Федот Петрович Филин // Вопросы языкознания. – 1982. – № 5. – С. 18 – 28.
20. Шанский Н. Н. Лексикология современного русского языка / Н. Н. Шанский. – М. : Просвещение, 1964. – 316 с.
21. Vaugh A. C. A history of English language / Albert Croll Vaugh, Thomas Cable. – 4th ed. – Delhi : Routledge, 1993. – 444 p.
22. Lockwood W. B. A panorama of Indo-European languages / William Burley Lockwood. – Hutchinson : HarperCollins, 1972. – 281 p.
23. Porzig W. Die Gliederung des Indogermanischen Sprachgebiets / W. Porzig. – Heidelberg, 1954. – 251 S.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Англо-русский словарь по строительству и новым строительным технологиям*: 65 тыс. слов и словосочетаний / В. В. Быков, А. А. Поздняков. – М. : Русский язык-Медиа, 2003. – 872 с.

2. *Великий тлумачний словник сучасної української мови* (ВТССУМ) / Гол. ред. В. Т. Бусел, редактори-лексикографи: В. Т. Бусел, М. Д. Василега-Дерибас, О. В. Дмитрієв, Г. В. Латник, Г. В. Степенко. – К.: Ірпінь, ВТФ Перун, 2005. – 1728 с.

3. *Етимологічний словник української мови*: У 2 т. / Ред. Я. Рудницький. – Вінніпег – Оттава, 1962-1982. – 1128 с.

4. *Етимологічний словник української мови*. У 7-ми т. / Укл. Г. В. Болдирєв, В. Т. Коломієць, А. П. Критенко та ін.; Редкол.: О. С. Мельничук (гол. ред.) та ін. – К.: Наук. думка. Т. 1: А – Г / Укл.: Р. В. Болдирєв та ін. – 1982. – 631 с.; Т. 2: Д – Коці / Укл.: Н. С. Родзевич та ін. – 1985. – 572 с.; Т. П. – 1985. – 570 с.; Т. 3: Кора – М / Укл.: Р. В. Болдирєв та ін. – 1989. – 552 с.; Т. 4: Н – П / Уклад.: Р. В. Болдирєв та ін.; Ред. Тому: В. Т. Коломієць, В. Г. Склярєнко. – 2003. – 656 с.; Т. 5: Р – Т / Уклад.: Р. В. Болдирєв та ін. – 2006. – 704 с.

5. *Левицкий В. В.* Этимологический словарь германских языков. В 2-х томах / В. В. Левицкий. – Т. 1. – Винница: Нова книга, 2010. – 616 с.

6. *Новий тлумачний словник української мови*: У 4 т. / В. Яременко, О. Сліпушко. – К.: Аконті, 1999. – Т. 1. – 914 с.; Т. 2. – 912 с.; Т. 3. – 928 с.; Т. 4. – 942 с.

7. *Словник української мови*: в 11 т. / Ред. І. К. Білодід. – К.: Наукова думка, 1970 – 1980. – Т. 1. – 11. – 8528 с.

8. *Український тлумачний словник будівельних термінів* / О. М. Лівінський, М. О. Лівінський, О. А. Васильковський та ін. – К.: УАН, МП Леся, 2006. – 528 с.

9. *Фасмер М.* Этимологический словарь русского языка: В 4 т. 2-е изд. / М. Фасмер. – М.: Прогресс, 1986. – Т. 1. – 562 с.; Т. 2. – 671 с.; Т. 3. – 832 с.; Т. 4. – 864 с.

10. *Цыганенко Г. П.* Этимологический словарь русского языка / Г. П. Цыганенко. – К.: Рад. шк., 1989. – 511 с.

11. *Черных А. А.* Англо-русский тематический словарь / А. А. Черных. – Д.: Сталкер, 1997. – С. 323 – 339.

12. *An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language*: 2 Vols. / Jaroslav B. Rudnyc'kyj. – Winnipeg-Ottawa, 1962-82. *Етимологічний словник української мови*: У 2-х т. / Укл. Ярослав Рудницький. – Вінніпег-Оттава, 1962-82. Volume I: А – G (А – Г). – Winnipeg: Ukrainian free Academy of Sciences, 1972. – 968 с; Volume II: Д – Б. – Ottawa: Ukrainain Mohylo-Mazepian Academy of Sciences, 1982. – 1128 с.

13. *CNTR*: Проект Commission Nationale des Titres Restaurant – [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.cnrtl.fr>.

14. *Collins English dictionary* / Sandra Anderson. – 9th ed. – HarperCollins Publishers, 2007. – 1872 p.

15. *Das digitale Wörterbuch der deutschen Sprache des 20 Jahrhunderts* [Електронний ресурс]: Project der BBA der Wissenschaften. – Berlin: Alexander Geyken Redaktion, 2006. – Режим доступу до словника: <http://www.dwds.de>.

16. *Dictionary of building and civil engineering* / English, German, French, Dutch, Russian: about 14000 terms / S. N. Korchomkin, S. V. Kurbatov, N. B. Sheikhon, G. B. Viljkovyskaja. – Moscow: Russky yazyk publishers, 1985. – 936 p.

17. *Dictionnaire étymologique de la langue française* / Auguste Brachet. – University of Michigan Library, 1872. – 696 p.

18. *Dornseif F.* Der Deutsche Wortschatz nach Sachgruppen / F. Dornseif. – Wiesbaden, Berlin: Walter de Gruyter & Co, 2000. – S. 465 – 466.

19. *DUDEN Deutsches Universalwörterbuch* / Hrsg. von der Dudenredaktion. – 5., überarb. Aufl. – Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich: Dudenverlag 2003. – 1816 S.

20. *Duden Etymologie*: Herkunftswörterbuch der deutschen Sprache / Günter Drosdowski. – 2 Aufl. – Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverl., 1997. – 839 S.

21. *Le Grand Robert de la Langue Francaise*: Un Nouvel Espace pour le Plus Grand Dictionnaire Actuel de la La Gue Francaise / Christine de Bellefonds, Paul Robert, Marie-Hélène Drivaud. – Educa Books; Cdr New ed., 2007 // CD-ROM: de Mysoft, Plate-forme: Windows 98 / Me / XP / NT 4 / 2000.

Григошкіна Я.В. Етимологічний склад найменувань сільськогосподарських будівель в англійській, німецькій, французькій та українській мовах

---

22. *Le Robert Micro* : Dictionnaire de la Langue Francaise Edition Poche / Alain Rey. – Educa Books : Le Robert, 2006. – 1506 p.

23. *Patridge E.* A short etymological dictionary of modern English / E. Patridge. – London and New York : Routhledge, 2000. – 972 p.

24. *Pokorny J.* Indogermanisches etymologisches Wörterbuch / Julius Pokorny. – I – III Bänder. – Bern und München : Francke AG Verlag, 1959. – 1183 S.

25. *The New Shorter Oxford English Dictionary on historical principles* / Ed. Lesley Brown. – Oxford : Clarendon Press, 1993. – V. 1-2, 3801 p.

26. *The Oxford Dictionary of English* / Ed. Catherine Soanes, Angus Stevenson. – Oxford : Oxford University Press, 2001. – 1083 p.

Стаття надійшла до редакції 20.05.2017